

Programdirektiv

Genomförande

NYTT AKUTSJUKHUS VÄSTERÅS

Programdirektiv

Innehåll

1	Grundläggande information	2
1.1	Bakgrund.....	2
1.2	Syfte	2
1.3	Programdirektivets syfte	2
1.4	Beställare	3
1.5	Kravställare	3
1.6	Mottagare	3
2	Beslut	3
2.1	Beslut Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 1.....	3
2.2	Beslut Fastighetsgemensamma investeringar	6
2.3	Beslut Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 2.....	6
	Förslag till beslut	6
2.4	Beslut Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 2 Paviljonger	8
2.5	Fattade investeringsbeslut.....	9
2.6	Förestående investeringsbeslut.....	11
3	Krav på programmet.....	11
3.1	Krav i tidigare skeden.....	11
3.1.1	Generella krav tidigare skeden.....	11
3.1.2	Specifika krav tidigare skeden	11
3.1.3	Generella krav Genomförande	11
3.1.4	Specifika krav Genomförande	11
3.2	Planeringsprinciper	12
3.3	Avgränsningar	13
4	Tidplan och Rapportering	13
5	Budget.....	13
5.1	Kostnad	14
5.2	Finansiering.....	14
5.2.1	Etapp 1	14
5.2.2	Etapp 2	15

Programdirektiv

1 GRUNDLÄGGANDE INFORMATION

1.1 Bakgrund

Region Västmanlands målbild "Framtidens hälso- och sjukvård 2029", HOS2029, beskriver en utveckling med stora utmaningar som ställer krav på vården på en allt snabbare förändringstakt, effektivt resursutnyttjande och en förändrad syn på individen och dennes behov. Utvecklingen av och förflyttningen mot nära vård bedöms ha en betydande inverkan på vilka patienter som söker vård på framtidens akutsjukhus. Detta i kombination med ett närmare samarbete med primärvården och kommunerna, tydligare förebyggande åtgärder, nya behandlingsmetoder, arbetssätt, innovationer och digitalisering skapar helt nya krav på hälso- och sjukvårdens förmåga att erbjuda rätt vård på rätt nivå över tid.

Utifrån intentionerna i regionfullmäktiges beslut "Genomförande av Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 1" RV210795 §10, 2022-02-15 och "Finansiellt igångsättningstillstånd för genomförande av Etapp 2" RV240835 §143, 2025-06-10 ska arbetet genomföras för att realisera att byggnader och utrustningar upphandlas, byggs och installeras för att säkerställa den framtida specialistvården i Region Västmanland.

1.2 Syfte

Syftet med Program Nytt akutsjukhus Västerås (NAV) är att säkerställa förutsättningar för att bedriva en säker och effektiv vård utifrån befolkningens behov för framtidens specialistsjukvård med människan i centrum. Detta sker genom att skapa lokalmässiga förutsättningar och införa ny teknologi, inklusive ökad digitalisering, för att:

- möjliggöra och bidra till förändrade arbetssätt för hälso- och sjukvården
- bidra till att regionen på ett flexibelt sätt kan omhänderta effekterna av nära vård och utveckling av samarbetet med primärvården och kommunerna
- säkerställa att regionen i än högre grad kan utveckla möjligheter till forskning, utveckling och utbildning för att bibehålla och utveckla spetsområden inom vården

1.3 Programdirektivets syfte

Programdirektivet är det styrande dokumentet för programmet. Programdirektivet summerar övergripande grundläggande förutsättningar och krav på programmet samt grundläggande ekonomiska förutsättningar. Programdirektivet uppdateras efter att regionfullmäktige har beslutat att programmet ska påbörja ett nytt skede. Programdirektivet fastställs av regionstyrelsen.

- Detta programdirektiv är en uppdatering av och ersätter Programdirektiv Etapp 1, (RV210795) vilket fastställdes av Regionstyrelsen 2022-05-31, §145.

Programdirektiv

1.4 Beställare

Beställare: Regionstyrelsen på uppdrag av regionfullmäktige

1.5 Kravställare

Kravställare på programmets genomförande: Programägaren

Kravställare på programmets funktioner avseende:

- Vård och utrustning: Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
- Fastighetsteknik: Fastighet- och serviceförvaltningen
- IT-infrastruktur: Förvaltningen för digitaliseringsstöd

1.6 Mottagare

Mottagare av programdirektiv:

Mottagare och ansvarig för att genomföra programmet enligt politiskt fattade beslut och detta programdirektiv är programägaren för Nytt Akutsjukhus Västerås. Programägaren delegerar det operativa ansvaret till programchef Nytt Akutsjukhus Västerås.

Mottagare av programmets resultat:

Mottagare av och ansvarig för programmets resultat samt ansvarig för att nyttan följs upp och realiserar är regiondirektör tillika programägare.

2 BESLUT

2.1 Beslut Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 1

Regionfullmäktige beslutade 2022-02-15 § 10:

1. Att besluta om ett finansiellt igångsättningstillstånd för Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 1 enligt "Genomförande av Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 1" RV210795.
2. Att besluta om att den totala investeringsramen för att genomföra första etappen av det nya akutsjukhuset till sextusenåttahundra miljoner kronor (6 800 mnkr), vilken fördelas över åren då programmet pågår.
3. Att den externa låneskuldens omfattning får maximalt uppgå till 5 500 miljoner kronor vilket ska inarbetas i kommande regionplaner. Upplåningen begränsas till att endast omfatta Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 1.
4. Att besluta om att den totala kostnadsramen för att genomföra första etappen av det nya akutsjukhuset till sexhundraelva miljoner kronor (611 mnkr), vilken fördelas över åren då programmet pågår.
5. Att godkänna att ärendet RF 2019-06-18, §71, RV190757 är återrapporterat med undantag av punkt 9 Fastighetsutvecklingsplan.
6. Regionstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att Fastighetsutvecklingsplanen enligt RF 2019-06-18, §71 punkt 9 klarställs till sommaren 2022.

Programdirektiv

7. Regionstyrelsen får i uppdrag att fortsätta genomförandet i enlighet med "Genomförande av Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 1" RV210795.
8. Regionstyrelsen får i uppdrag att inarbeta behovet av investeringsmedel om femtusensjuhundratrettiosju miljoner kronor (5 737 mnkr) för investeringarna, vilka inryms inom den totala investeringsramen om 6 800 miljoner kronor, för att genomföra det nya akutsjukhusets första etapp i kommande budgetprocess.
9. Regionstyrelsen får i uppdrag att fördela behovet av investeringsmedel om fyratusensjuhundrasjuttiotre miljoner kronor (4 773 mnkr) för byggnadsinvesteringarna inklusive konstnärlig gestaltning, vilka inryms inom de 5 737 miljoner kronor vilka inryms inom den totala investeringsramen om 6 800 miljoner kronor, för att genomföra det nya akutsjukhusets första etapp i kommande budgetprocess.
10. Regionstyrelsen får i uppdrag att fördela behovet av investeringsmedel om niohundrasextiofyra miljoner kronor (964 mnkr) för utrustningsinvesteringarna, vilka inryms inom de 5 737 miljoner kronor vilka inryms inom den totala investeringsramen om 6 800 miljoner kronor, för att genomföra det nya akutsjukhusets första etapp i kommande budgetprocess.
11. Regionstyrelsen får i uppdrag att inarbeta det ytterligare behovet av kostnaderna om femhundrafyrtiotre miljoner kronor (543 mnkr) vilka inryms inom den totala ramen om 611 mnkr för att genomföra det nya akutsjukhusets första etapp vilket sker årligen i kommande budgetprocesser.
12. Regionstyrelsen får i uppdrag att inarbeta årliga kapitalkostnader samt kostnader för drift- och underhåll efter det att investeringen för Etapp 1 är klar om högst sexhundra miljoner kronor (600 mnkr) i kommande Regionplaner.
13. Regionstyrelsen får i uppdrag att utifrån genomförda förstudier för Etapp 2 inarbeta denna i kommande investeringsplan och vidta nödvändiga aktiviteter för att säkerställa indikativ investeringsram.
14. Regionstyrelsen får i uppdrag att fortsatt förfinas och detaljera allokeringen av verksamheter på sjukhusområdet inför flytt till det nya akutsjukhusets första etapp.
15. Regionstyrelsen får i uppdrag att fortsatt konkretisera rivningsplanen för att beskriva vilka befintliga hus utöver hus 11, 12, 13 och 25 som ska rivas efter det att Etapp 1 respektive Etapp 2 är klarställda.
16. Regionstyrelsen får i uppdrag att inarbeta årliga effekthemtagningar på minst 68 mnkr efter det att investeringen är klar i kommande regionplaner.
17. Regionstyrelsen får i uppdrag att löpande följa upp och utvärdera arbetet med planeringen av Nytt Akutsjukhus Västerås.

Regionstyrelsen beslutade 2022-03-08 § 66:

1. Regiondirektören får i uppdrag att säkerställa att Fastighetsutvecklingsplanen enligt RF 2019-06-18, §71 punkt 9 klarställs till sommaren 2022.
2. Regiondirektören får i uppdrag att fortsätta genomförandet i enlighet med "Genomförande av Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 1" RV210795.

Programdirektiv

3. Regiondirektören får i uppdrag att inarbeta behovet av investeringsmedel om femtusensjuhundratrettiosju miljoner kronor (5 737 mnkr) för investeringarna, vilka inryms inom den totala investeringsramen om 6 800 miljoner kronor, för att genomföra det nya akutsjukhusets första etapp i kommande budgetprocess.
4. Regiondirektören får i uppdrag att fördela behovet av investeringsmedel om fyratusensjuhundrasjuttiotre miljoner kronor (4 773 mnkr) för byggnadsinvesteringarna inklusive konstnärlig gestaltning, vilka inryms inom de 5 737 miljoner kronor vilka inryms inom den totala investeringsramen om 6 800 miljoner kronor, för att genomföra det nya akutsjukhusets första etapp i kommande budgetprocess.
5. Regiondirektören får i uppdrag att fördela behovet av investeringsmedel om niohundrasextiofyra miljoner kronor (964 mnkr) för utrustningsinvesteringarna, vilka inryms inom de 5 737 miljoner kronor vilka inryms inom den totala investeringsramen om 6 800 miljoner kronor, för att genomföra det nya akutsjukhusets första etapp i kommande budgetprocess.
6. Regiondirektören får i uppdrag att inarbeta det ytterligare behovet av kostnaderna om femhundrafyrtiotre miljoner kronor (543 mnkr) vilka inryms inom den totala ramen om 611 mnkr för att genomföra det nya akutsjukhusets första etapp vilket sker årligen i kommande budgetprocesser.
7. Regiondirektören får i uppdrag att inarbeta årliga kapitalkostnader samt kostnader för drift- och underhåll efter det att investeringen för Etapp 1 är klar om högst sexhundra miljoner kronor (600 mnkr) i kommande Regionplaner.
8. Regiondirektören får i uppdrag att utifrån genomförda förstudier för Etapp 2 inarbeta denna i kommande investeringsplan och vidta nödvändiga aktiviteter för att säkerställa indikativ investeringsram.
9. Regiondirektören får i uppdrag att fortsatt förfina och detaljera allokeringen av verksamheter på sjukhusområdet inför flytt till det nya akutsjukhusets första etapp.
10. Regiondirektören får i uppdrag att fortsatt konkretisera rivningsplanen för att beskriva vilka befintliga hus utöver hus 11, 12, 13 och 25 som ska rivas efter det att Etapp 1 respektive Etapp 2 är klarställda.
11. Regiondirektören får i uppdrag att inarbeta årliga effekthemtagningar på minst 68 mnkr efter det att investeringen är klar i kommande regionplaner.
12. Regiondirektören får i uppdrag att löpande följa upp och utvärdera arbetet med planeringen av Nytt Akutsjukhus Västerås.

Regiondirektören beslutade 2022-04-06:

Att uppdra åt programchef för Nytt Akutsjukhus Västerås att genomföra samtliga uppdrag enligt RS 2022-03-08 § 66.

Sedan tidigare har regionfullmäktige fattat beslut om att genomföra förberedande arbeten respektive elförsörjning till sjukhusområdet. Dessa

Programdirektiv

uppdrag genomförs i program Nytt Akutsjukhus Västerås regi. RF2020-12-15, §139, RV201118 respektive RF 2020-12-15, §140, RV201119.

Samtliga uppdrag ska ske i nära samverkan med övriga berörda parter inom regionen.

2.2 Beslut Fastighetsgemensamma investeringar

Utöver besluten inom ramen för Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 1 har fullmäktige även fattat följande beslut.

- Elförsörjning del 2 RF 2020-12-15 §139, RV201170
- Kulvert del 2 RF 2022-02-15 §11
- Skyddsrum RF 2025-02-11 §33, RV241056

Dessa uppdrag drivs inom organisationen för Nytt Akutsjukhus Västerås. Uppdragens ska ske i nära samverkan med övriga berörda parter inom regionen.

2.3 Beslut Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 2

Regionfullmäktige beslutade 2025-06-10 § 143:

Förslag till beslut

1. NAV Etapp 2 genomförs i enlighet med RV240835 Beslutsunderlaget Finansiellt igångsättningstillstånd NAV Etapp 2 20250416.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att fortsätta genomförandet i enlighet med RV240835 Beslutsunderlag Finansiellt igångsättningstillstånd NAV Etapp 2 20250416.

Investeringar

3. Den totala investeringsramen för att genomföra NAV Etapp 2 fastställs till ettusen trehundra nittio miljoner kronor (1 390 mkr), varav etthundra nittio miljoner kronor (119 mkr) har beslutats i RV220701 och återstående belopp om ettusen tvåhundra sjuttio miljoner kronor (1 271 mkr) avser detta beslut, RV240835. Beloppen fördelas över åren då NAV Etapp 2 pågår.
4. Regionstyrelsen får i uppdrag att inarbeta behovet av investeringsmedel om ettusen tvåhundra sjuttio miljoner kronor (1 271 mkr) för investeringarna i kommande budgetprocess för att genomföra NAV Etapp 2.
5. Regionstyrelsen får i uppdrag att fördela behovet av investeringsmedel om ettusen tvåhundra sjuttio miljoner kronor (1 271 mkr) mellan byggnadsinvesteringar inklusive konstnärlig gestaltning på niohundra fjorton miljoner kronor (914 mkr) och till utrustningsinvesteringar på trehundra femtio miljoner kronor (357 mkr).
6. Den del av den tidigare beslutade investeringsramen som inte kommer att förbrukas inom RV220701 omfördelas till detta beslut RV240835. Beloppen som omfördelas beräknas till sjuttiofyra miljoner kronor (74 mkr).

Driftkostnader under projektiden

7. Den totala driftkostnadsramen för att genomföra NAV Etapp 2 fastställs till etthundra femtio miljoner kronor (150 mkr), varav tolv miljoner kronor (12 mkr) har beslutats i RV220701 och återstående belopp om

Programdirektiv

etthundratrettioåtta miljoner kronor (138 mnkr) avser detta beslut, RV240835. Beloppen fördelas över åren då NAV Etapp 2 pågår.

8. Regionstyrelsen får i uppdrag att inarbeta behovet av driftskostnader om etthundratrettioåtta miljoner kronor (138 mnkr) i kommande budgetprocess för att genomföra NAV Etapp 2.
9. Den del av den tidigare beslutade driftskostnadsramen som inte kommer att förbrukas inom RV220701 omfördelas till detta beslut RV240835. Beloppen som omfördelas beräknas till sex miljoner kronor (6 mnkr).

Kapitalkostnader efter aktivering

10. Regionstyrelsen får i uppdrag att inarbeta årliga kapitalkostnader samt kostnader för drift- och underhåll efter det att investeringen för Etapp 2 är klar om högst etthundranittio miljoner kronor (190 mnkr) i kommande Regionplaner.

Övergripande

11. Regionstyrelsen får i uppdrag att löpande följa upp och utvärdera arbetet med planeringen av NAV Etapp 2.
12. Ärendet RF 2022-12-13, §155, RV220701 är återrappporterat i och med detta beslut.

Regionstyrelsen beslutade 2025-06-17 § 134:

Beslut

1. Regiondirektören får i uppdrag att fortsätta genomförandet i enlighet med RV240835 Beslutsunderlag Finansiellt igångsättningstillstånd NAV Etapp 2 2025-04-16.

Investeringar

2. Regiondirektören får i uppdrag att inarbeta behovet av investeringsmedel om ettusen tvåhundrastruttioen miljoner kronor (1 271 mnkr) för investeringarna i kommande budgetprocess för att genomföra NAV Etapp 2.
3. Regiondirektören får i uppdrag att fördela behovet av investeringsmedel om ettusen tvåhundrastruttioen miljoner kronor (1 271 mnkr) mellan byggnadsinvesteringar inklusive konstnärlig gestaltning på niohundrafjorton miljoner kronor (914 mnkr) och till utrustningsinvesteringar på trehundrafemtiosju miljoner kronor (357 mnkr).

Driftkostnader under projektiden

4. Regiondirektören får i uppdrag att inarbeta behovet av driftskostnader om etthundratrettioåtta miljoner kronor (138 mnkr) i kommande budgetprocess för att genomföra NAV Etapp 2.

Kapitalkostnader efter aktivering

5. Regiondirektören får i uppdrag att inarbeta årliga kapitalkostnader samt kostnader för drift- och underhåll efter det att investeringen för Etapp 2 är klar

Programdirektiv

om högst etthundranittio miljoner kronor (190 mnkr) i kommande Regionplaner.

Övergripande

6. Regiondirektören får i uppdrag att löpande följa upp och utvärdera arbetet med planeringen av NAV Etapp 2.

Regiondirektören beslutade 2025-09-08:

Att uppdra åt programchef för Nytt Akutsjukhus Västerås att genomföra samtliga uppdrag enligt RS 2025-06-17 § 134.

2.4 Beslut Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 2 Paviljonger

Regionfullmäktige beslutade 2025-09-16 § XX:

1. Planering och projektering enligt intentionerna i "Beslutsunderlag inför start av projektering av NAV Paviljonger" RV220702 ska avslutas. I samband med detta upphör tidigare beslutade uppdrag enligt RV220702.

2. Upparbetade investeringar inom NAV Paviljonger om 0,6 miljoner kronor (sex hundra tusen kronor) skrivs ner och utrangeras och kostnaderna bokförs i NAV Paviljonger som en förgäveskostnad.

3. Regionstyrelsen får i uppdrag att inarbeta nedskrivningen på 0,6 miljoner kronor (sex hundra tusen kronor) i Regionstyrelsens anslag för år 2025.

Programdirektiv

2.5 Fattade investeringsbeslut

Regionfullmäktige respektive regionstyrelsen har fattat beslut om att starta följande skeden:

Etapp 1	Beslutad investeringsram per skede	Beslutstillfälle och diarienummer
Förstudieskede	0 mnkr	-
Lokalplaneringsskede	24 mnkr	RS 2018-03-07, §47
Planerings- och projekteringsskede	620 mnkr	RF2019-06-18, §71, RV190757
Genomförandeskede	419 mnkr	RF2020-12-15, §139, RV201118 RF 2020-12-15, §140, RV201119
	5 737 mnkr	RF 2022-02-15, §10 RV210795
	-65 mnkr	Omfördelning till CE för Ambulans
	-7 mnkr	Omfördelning RV241056 Skyddsrum
Totalt	6 728 mnkr	

El Del 2	Beslutad investeringsram per skede	Beslutstillfälle och diarienummer
Förstudieskede	0 mnkr	-
Lokalplaneringsskede	0 mnkr	-
Planerings- och projekteringsskede	4 mnkr	RF2017-10-25, §138, RV171602
Genomförandeskede	57 mnkr	RF2020-12-15, §139, RV201170
Totalt	61 mnkr	

Programdirektiv

Kulvert Del 2	Beslutad investeringsram per skede	Beslutstillfälle och diarienummer
Förstudieskede	0 mnkr	-
Lokalplaneringsskede	0 mnkr	-
Planerings- och projekteringsskede	0 mnkr	-
Genomförandeskede	210 mnkr -33 mnkr	RF2022-02-15, §11, RV211240 Omfördelning till RV241056 Skyddsrum
Totalt	177 mnkr	

Skyddsrum	Beslutad investeringsram per skede	Beslutstillfälle och diarienummer
Förstudieskede	0 mnkr	-
Lokalplaneringsskede	0 mnkr	-
Planerings- och projekteringsskede	0 mnkr	-
Genomförandeskede	40 mnkr	RF2025-02-11, §33, RV241056 Omfördelas från RV210795 resp. RV211240
Totalt	40 mnkr	

Etapp 2	Beslutad investeringsram per skede	Beslutstillfälle och diarienummer
Förstudieskede	7 mnkr	RF2022-12-13, §10, RV220701
Lokalplaneringsskede	0 mnkr	
Planerings- och projekteringsskede	112 mnkr	RF2022-12-13, §10, RV220701
Genomförandeskede	1 271 mnkr	RF2025-06-10, §143, RV240835
Totalt	1 390 mnkr	

Programdirektiv

2.6 Förestående investeringsbeslut

För Nytt Akutsjukhus Västerås finns i nuläget inga förestående investeringsbeslut planerade.

3 KRAV PÅ PROGRAMMET

3.1 Krav i tidigare skeden

Programmet har i arbetet med att ta fram ett underlag om hur byggnaderna och utrustningen ska utformas inarbetat de krav som var ställda. Dessa listas nedan, se även tidigare programdirektiv.

3.1.1 Generella krav tidigare skeden

Programmet ska anpassas för att kunna möta och tillgodose kapacitetsbehov, framtida uppdrag, framtida arbetssätt, ökad patientsäkerhet, en utvecklad effektivitet och för att klara av arbetsmiljöverkets och andra myndigheters krav. Detta krav är inarbetat i det underlag som regionfullmäktige fastslog 2025-06-10.

3.1.2 Specifika krav tidigare skeden

Programmet har i underlaget som regionfullmäktige fastslog 2022-02-15:

- utgått från att det nya akutsjukhuset kan erbjuda regionens innevånare motsvarande utbud av vård som vid det befintliga sjukhuset i Västerås
- säkerställt att akutsjukhuset i sin helhet får en långsiktigt hållbar funktionalitet
- säkerställt ett akutsjukhus som har en hög grad av standardisering som gör det möjligt att på ett hållbart sätt möta förändrade behov och utveckling inom hälso- och sjukvården
- säkerställt ett akutsjukhus med hög generalitet och flexibilitet som gör det möjligt att på ett hållbart sätt möta förändrade behov och utveckling inom hälso- och sjukvården
- tagit hänsyn till framtida fysisk utveckling och utbyggbarhet av sjukhusområdet i Västerås

3.1.3 Generella krav Genomförande

Programmet ska i det fortsatta arbetet med att genomföra programmet utgå från den av regionfullmäktige fastställda omfattningen avseende huvudfunktioner och kvalitet inom tilldelad budgetram.

Programmet ska fortsatt följa lagstadgade krav för att uppföra och bedriva för lokalerna avsedd verksamhet.

3.1.4 Specifika krav Genomförande

Programmet ska i det kommande arbetet:

- fortsatt säkerställa att akutsjukhuset i sin helhet får en långsiktigt hållbar funktionalitet

Programdirektiv

- fortsatt säkerställa ett akutsjukhus som har en hög grad av standardisering som gör det möjligt att på ett hållbart sätt möta förändrade behov och utveckling inom hälso- och sjukvården
- fortsatt säkerställa ett akutsjukhus med hög generalitet och flexibilitet som gör det möjligt att på ett hållbart sätt möta förändrade behov och utveckling inom hälso- och sjukvården
- fortsatt ta hänsyn till framtida fysisk utveckling och utbyggbarhet av sjukhusområdet i Västerås
- fortsatt säkerställa och vidmakthålla lokal- och utrustningsmässiga förutsättningar för att bidra till nya arbetssätt och effektiviseringar inom akutsjukhuset för att möta ett framtida förändrat behov
- identifiera nya arbetssätt och om möjligt initiera att verksamheterna kan pröva och träna på dess i befintliga lokaler innan dess att inflyttning sker
- identifiera effektmål och effektiviseringsmål för att bidra till att de årliga kostnaderna till följd av investeringen minimeras
- säkerställa att erforderlig planering, utbildning och träning har genomförts innan dess att de nya byggnaderna driftsätt och verksamheterna flyttar in
- Säkerställa tidig inflyttning i nybyggda byggnader för att minimera dubbla driftskostnader så långt det är möjligt och skapa förutsättningar för att genomföra rivning /rotning i befintliga byggnader.
- fortsatt verka för en god dialog och gott samarbete med berörda parter inom regionen under genomförandet, inför och under driftsättning.
- utgå från att akutsjukhuset kan erbjuda regionens innevånare motsvarande utbud av vård som vid det befintliga sjukhuset i Västerås

3.2 Planeringsprinciper

Planeringsprinciperna är fastställda av regionfullmäktige i RV 190757, 2019-06-18 §71. Patientsäkerhetsprincipen är den viktigaste principen som ska prövas vid konflikt med andra principer.

Patientsäkerhetsprincipen

Patientens behov går före organisationens behov.

Planeringen ska ske för att:

- Nå bästa möjliga förutsättningar för alla patienter
- Minimera smittspridning
- Minimera transport av svårt sjuka patienter
- Stödja rätt personalkompetens på rätt plats i rätt tid
- Säkerställa akutsjukhusets 24/7 verksamhet

Flödesprincipen

Planeringen ska ske för att:

- Understödja patientens väg genom vården
- Nå effektiva logistikflöden

Programdirektiv

- Minimera patient- och personalförflyttningar
- Enkelt att hitta (patient, anhörig, personal, student)
- Det finns en ingång för akuta patienter
- Separera publika och icke publika ytor
- Bidra till ett sammanhållet sjukhus för patienter och personal

Hållbarhetsprincipen (ekonomisk, social och ekologisk)

Planeringen ska ske för att:

- Hållbar teknik i byggnaden och för verksamheten under och efter programmets genomförande
- Byggnaderna ska utformas för att vara autonoma
- Miljöer ska utformas ändamålsenliga, trygga och säkra
- Byggnaderna ska vara generella
- Lokalplaneringen ska ha en hög grad av standardisering
- Byggnaderna ska vara utformade för att enkelt kunna byta funktion i lokal

Kunskaps- och utvecklingsprincipen

Planeringen ska ske för att:

- Underlätta för integrering sjukvård, utbildning och klinisk forskning
- Underlätta för samverkan med kommuner, universitet och högskola
- Underlätta för implementering av nya och förändrade arbetssätt

3.3 Avgränsningar

Programmets avgränsningar definieras i programplanen för Nytt Akutsjukhus Västerås.

4 TIDPLAN OCH RAPPORTERING

Återrapportering av programmet respektive givna uppdrag sker löpande i samband med arbetsutskottets möten. Programmets framdrift ska även rapporteras i samband med delårsrapportering och årsrapportering.

5 BUDGET

Investeringsutgiften för Program Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 1 uppgår till 6 728 mnr kronor. Medelsbehovet för utrustningar bedöms uppgå till 970 mnr kronor, vilket ingår i den totala investeringsutgiften om 6 728 mnr kronor. Investeringsutgiften inkluderar en budgetreserv respektive en indexpost. Investeringsutgifterna avser åren 2018–2030. Kalkylerna för utrustningsinvesteringarna och byggnationerna är gjorda i 2021 års kostnadsläge.

Investeringsutgiften för Program Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 2 uppgår till 1 390 mnr kronor. Medelsbehovet för utrustningar bedöms uppgå till 359 mnr kronor, vilket ingår i den totala investeringsutgiften om 1 390 mnr kronor. Investeringsutgiften inkluderar en budgetreserv respektive en indexpost.

Programdirektiv

Investeringsutgifterna avser åren 2022–2031. Investeringsutgifterna avser åren 2022–2031. Kalkylerna för utrustningsinvesteringarna och byggnationerna är gjorda i 2024 års kostnadsläge. Kalkylerna för utrustningsinvesteringarna är gjorda i 2021-2024 års kostnadsläge.

Medlen för att genomföra programmet behöver arbetas in i kommande budgetprocess.

5.1 Kostnad

Det bedömda behovet av medel för att utföra de delar av planering och projektering av det nya akutsjukhusets första etapp vilka inte kan investeringsföras uppgår till sexhundraelva miljoner kronor (611 mnkr). För den andra etappen uppgår kostnaderna till etthundrafemtio miljoner kronor (150 mnkr).

Medlen för att genomföra programmet behöver arbetas in i kommande budgetprocesser.

5.2 Finansiering

5.2.1 Etapp 1

Finansieringen av Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 1 ska, enligt beslut (RF 2019-11-19, §135, RF 2019-06-18, §71) ske inom ramen för aktuell skattesats, februari 2022 10,88 kr. I beslutsunderlaget beskrivs hur investeringsutgiften, driftkostnadsökningar och engångskostnader kopplat till det nya akutsjukhusets första etapp ska finansieras.

Investeringen är så omfattande att extern upplåning kommer att behövas. För att säkra god ekonomisk hushållning och återbetalning av lånen under byggnadernas livstid föreslås att den externa låneskuldens omfattning begränsas att uppgå till maximalt 5 500 mnkr kronor och att upplåningen begränsas till att omfatta Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 1. En sådan låneram ställer bland annat krav på att det ekonomiska resultatet även de kommande åren uppgår till minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag samt prioritering av samtliga investeringar.

Regionens ökade driftkostnader till följd av den totala investeringen i Nytt Akutsjukhus Västerås Etapp 1 uppskattas till 500-700 mnkr. När byggnader och utrustning aktiveras, och belastar ekonomin som mest, kan de högre kostnaderna till största delen hanteras genom ett lägre resultat, men det kan inte uteslutas att resultatet blir negativt under ett antal år. För att hantera det finns övergripande åtgärder och strategier framtagna. Den genomlysning som har initierats av Hälso- och sjukvårdsförvaltningen på uppdrag av regionstyrelsen

Programdirektiv

(genomlysning av hälso- och sjukvården i Västmanland med ett långsiktigt perspektiv) är en viktig del i detta arbete.

5.2.2 Etapp 2

Regionens kapitalkostnader till följd av den totala investeringen i NAV Etapp 2 uppskattas till 145-190 mnkr kronor. Kostnadsökningen består till största delen av avskrivnings- och räntekostnader samt driftskostnader för byggnad och utrustningar. Utöver avskrivnings- och räntekostnader uppskattas regionens kostnader för personal öka till följd av investeringen i Nytt Akutsjukhus Västerås, Etapp 2. Fler årsarbetare krävs för att kunna möta befolkningens ökade behov.

När byggnader och utrustning aktiveras, och belastar ekonomin som mest, kan de högre kostnaderna delvis hanteras genom ett lägre resultat, men det kan inte uteslutas att resultatet blir negativt under ett antal år. För att hantera kostnadsökningarna och kommunallagens balanskrav finns övergripande åtgärder och strategier framtagna. Den pågående omställningen av hälso- och sjukvården och andra pågående utvecklingsarbeten blir en viktig del i detta arbete. Efter att NAV Etapp 2 står klart är det kritiskt att rivningar och yteffektiviseringar sker i det bestånd som etappen ersätter i syfte att minimera dubbla fastighetskostnader och minska fastighetsbeståndet med tillhörande behov av drift och underhåll samt framtida renoveringsbehov. Ytterligare åtgärder och strategier kommer därutöver löpande att behöva tas fram.

Om positiva resultat uppnås de närmaste åren ökar möjligheten till högre egenfinansiering och lägre låneskuld, vilket i sin tur ger lägre räntekostnader och lägre finansiell risk. För att lyckas med detta krävs en omedelbar kostnadsnivåsänkning samt fokus på kontrollerad kostnadsutveckling, vilket åstadkoms genom bland annat effektiviseringar och effekthemtagning i regionens samtliga verksamheter. Kontrollerad investeringstakt under åren före och efter den planerade inflyttningen i byggnad 95 framför allt avseende inventarier och utrustning, men även i det fastighetsbestånd som byggnad 95 ersätter, bidrar till dämpad kostnadsökningstakt. Effekterna av driftskostnadsökningarna kan också dämpas genom en långsiktigt optimal sammansättning av balansräkningen (tillgångar och skulder) och en långsiktig upplåningsstrategi. Övriga strategier kan i begränsad omfattning kompletteras med realisering av upparbetat orealiserat resultat i pensionsmedelsförvaltningen. Klarar inte regionen av att i första hand sänka kostnadsmassan, bör intäktsökning övervägas.

Programnamn: Nytt Akutsjukhus Västerås
Programägare: Maria Linder

Datum 2025-09-30
Version 4.0

Programdirektiv

Revisionshistorik:

Version	Datum	Namn	Ändring
1.0 fastställd av Regionstyrelsen 2018-06-20, § 195	2018-06-20	Programdirektiv Etapp 1, 2018-06-01 (RV180161) inför start av Lokalplaneringsskedet.	Uppdaterat utifrån av RF och RS beslutade uppdrag om att starta Lokalplanering.
2.0 fastställd av Regionstyrelsen 2019-10-01, § 218	2019-10-01	Programdirektiv Etapp 1, (RV190757) inför start av skedet Initiering och Etablering.	Uppdaterat utifrån av RF och RS beslutade uppdrag om att starta Initiering och Etablering.
3.0 fastställd av Regionstyrelsen 2022-05-31 §145	2022-05-31	Programdirektiv Etapp 1, (RV210795) inför start av skedet Genomförande.	Uppdaterat utifrån av RF och RS beslutade uppdrag om att starta Genomförande.
Utkast 4.0	2025-09-30	Programdirektiv Etapp 1 (RV210795) och Etapp 2 (RV240835) inför start av skedet Genomförande för Etapp 2.	Uppdaterat utifrån av RF och RS beslutade uppdrag om att starta Genomförande av Etapp 2.

Referenser/Bilagor:

Bilaga nr	Namn	Version

Förkortningar och definitioner:

Förkortning/ Definition	Förklaring

Detta programdirektiv är en uppdatering av och ersätter det tidigare beslutade direktivet.

Programnamn: Nytt Akutsjukhus Västerås
Programägare: Maria Linder

Datum 2025-09-30
Version 4.0

Programdirektiv

Datum:

Underskrift Projektägaren

Namnförtydligande

(Ange om godkännandet ovan har ersatts av en elektronisk signatur i projektverktyget)